

R10.03

Revizyon No : 05

Yürürlük Tarihi : 21.01.2019

Akreditasyon Faaliyetlerinde Yer Alacak Denetçi ve Teknik Uzmanların Nitelenendirilmesi Kriterleri

TÜRK AKREDİTASYON KURUMU

AKREDİTASYON FAALİYETLERİNDE YER ALACAK DENETÇİ VE TEKNİK UZMANLARIN NİTELENDİRİLME KRİTERLERİ

1. Giriş

Uygunluk değerlendirmesi kuruluşlarını akredite eden üçüncü taraf akreditasyon sistemlerinin ulusal ve uluslararası saygınlığı, bu maksatla görevlendirilen denetçi ve teknik uzmanların yeterliliğine bağlıdır.

TÜRKAK'ın, akreditasyon faaliyetlerinde görev alan başdenetçi, denetçi ve teknik uzmanlar, TÜRKAK'ın kalite sistemi gereklerini karşılayacak nitelikte ve denetlemenin gerektirdiği, uygun eğitim ve deneyime sahip olmalıdır.

2. Başdenetçiler, Denetçiler ve Teknik Uzmanlar için Gerekli Nitelikler

Başdenetçi, Denetçiler ve teknik uzmanlar, uygun teknik ve mesleki niteliklere sahip olmalıdır. Ayrıca denetçiler, denetim için gereken yeterli deneyime sahip olmalıdır. TÜRKAK'ın, denetçi ve teknik uzman havuzunda yer alabilmek için denetçi ve teknik uzman adaylarının aşağıdaki niteliklere sahip olmaları gerekir.

2.1 Başdenetçi ve denetçilerin temel olarak sahip olması gerekli olan kriterler;

- TÜRKAK' ın yönetim sistemi, kural ve süreçleri hakkında bilgi sahibi olmak,
- Akreditasyon Kuruluşu'nun ilgili olduğu ISO/IEC 17011 ve UDK'larının denetimlerinde kullanılan ISO/IEC 17020, ISO/IEC 17025, ISO/IEC 17065, ISO/IEC 17021, ISO/IEC 17024, ISO 15189, ISO/IEC 17043, ISO 17034, ISO 14065 vb. temel standartlar, bunlarla ilgili olan rehberler hakkında bilgi sahibi olmak ve bunları yorumlama becerisine haiz olmak
- ISO 19011 ve IAF MD20 dokümanı hakkında bilgi sahibi olmak,
- Kişisel nitelikler,
Başdenetçi ve denetçilerin ISO 19011 madde: 7.2.2 ve tercihen IAF MD20 Ek-2'de verilen kişisel özelliklere sahip olması gereklidir.
- Temel bilgi ve beceriler;
Başdenetçi ve denetçilerin ISO 19011 madde: 7.2.3 ve IAF MD20 Ek-1 ve tercihen Ek-2'de verilen bilgi ve beceriye sahip olması gereklidir.
- Sektörle ilgili ve yasal (düzenleyici) şartlar;
 - Yasalar ve yönetmelikler,
 - Sözleşmeler ve anlaşmalar,
 - Uluslararası anlaşmalar,
 - Kuruluşun bulunduğu ülke karakteristikleri** ve kuruluşun tabi olduğu diğer şartlar.
- İlgili EA, ILAC, IAF, vb. uluslar arası rehber ve zorunlu dokümanlar hakkında bilgi sahibi olmak,
- Denetim prensipleri, uygulamaları ve teknikleri hakkında bilgi sahibi olmak,
- Genel yönetim sistemi prensipleri ve araçları hakkında bilgi sahibi olmak,

TÜRK AKREDİTASYON KURUMU

2.2 Başdenetçiler ve Denetçiler

- a) En az lise eğitiminin ötesi bir eğitim sahibi olmak (tercihen dört yıllık üniversite eğitimi almış olmak), Laboratuvar, muayene alanındaki denetçi ve başdenetçiler için öğrenimlerini fen bilimleri, mühendislik bilimleri, tıp, eczacılık, veterinerlik ve diğer alanlarda tamamlamış olmak,
- b) Türkçe'yi / Denetim dilini yazılı ve sözlü olarak akıcı bir şekilde kullanmak,
- c) İngilizce bilmek tercih sebebidir.
- d) Kalite yönetimi sistemleri hakkında bilgi ve deneyim sahibi olmak,
- e) TÜRKAK tarafından düzenlenen denetçi eğitimlerine katılmış olmak veya EA ile MLA imzalamış bir akreditasyon kuruluşundan denetçi olmak ve/veya denetçi eğitimi almış olmak.
- f) İlgili akreditasyon alanında TÜRKAK tarafından organize edilen veya denkliği TÜRKAK tarafından kabul edilmiş eğitimlere iştirak etmiş olmak,
- g) En az dört yıllık mesleki deneyim sahibi olmak;
 - Başdenetçiler için bu deneyimin en az 2 yılı ilgili kalite yönetimi, kalite güvence veya kalite sistemi oluşturma, sistemde yer alma veya sistemin denetiminde bulunarak edinilmiş olmalıdır.

h) Denetim tecrübesi:

- Stajyer denetçilerin denetçi olabilmeleri için kendi alanlarında deneyimli bir denetçi ile ön hazırlık, yerinde denetim ve raporlama dâhil toplam 5 adam/gün süreli son üç yıl içerisinde tamamlanmış olan denetim/ler de görev almış olması gerekmektedir.
- Denetçilerin başdenetçi olabilmeleri için ise deneyimli bir başdenetçi gözetiminde ön hazırlık, yerinde denetim ve raporlama dahil toplam 15 adam/gün süreli ve son iki yıl içerisinde tamamlanmış olan denetim/ler de denetçi olarak görev yapmış olması gerekmektedir.
- Başdenetçi olarak atanan denetçiler, başdenetçi olarak ilk görevlendirildiği denetimde, bir başdenetçinin gözetiminde başdenetçi olarak denetime katılırlar. Bu denetimde, gözlemci başdenetçi, gözlemine ilişkin rapor düzenler. Değerlendirme sonucu olumsuz ise, gözlemci başdenetçinin raporu dikkate alınarak gerekli faaliyet gerçekleştirilir.

Spesifik alanlarda veya yeterli uzmanlığın bulunmadığı alanlarda kişinin teknik uzmanlığını kanıtlayıcı yetkinlik ve en az 10 yıllık laboratuvar/muayene tecrübesi olması kaydıyla, (a) bendindeki disiplinlerden mezun olma şartı aranmayabilir.

- ISO/IEC 17020 ve ISO/IEC 17025, ISO 15189, ISO 17034, ISO/IEC 17043 vb. standartlarından (Kategori A) herhangi birisinden başdenetçi/denetçi olanların başdenetçi/denetçi olmadığı diğer standartlardan başdenetçi/denetçi olabilmeleri için L604-001 başdenetçi/denetçi Geçiş Eğitimleri Listesinde belirtilen eğitimlerin alınması ve 1 (bir) denetimde gözlemci başdenetçi/başdenetçi tarafından gözlemlenerek başdenetçi/denetçi olarak denetime katılım sağlanması ve gözlem sonucunun olumlu olması gerekir.
- ISO/IEC 17065, ISO/IEC 17021, ISO/IEC 17024, ISO 14065 vb. standartlarından

TÜRK AKREDİTASYON KURUMU

(Kategori B) herhangi birisinden başdenetçi/denetçi olanların başdenetçi/denetçi olmadığı diğer standartlardan başdenetçi/denetçi olabilmeleri için L604-001 başdenetçi/denetçi Geçiş Eğitimleri Listesinde belirtilen eğitimlerin alınması ve 1 (bir) denetimde gözlemci başdenetçi/başdenetçi tarafından gözlemlenerek başdenetçi/denetçi olarak denetime katılım sağlanması ve gözlem sonucunun olumlu olması gerekir.

- Kategori A standartlarından Kategori B standartlarına veya B kategorisinden A kategorisine geçişlerde L604-001 başdenetçi/denetçi Geçiş Eğitimleri Listesinde belirtilen eğitimlerin alınması ve bir denetime ilgili alanda öncesinde denetçi/stajyer denetçi olarak katılım, sonrasında ise bir denetime ilgili alandaki gözlemci başdenetçinin/başdenetçinin gözetimi altında başdenetçi/denetçi olarak katılım sağlanması ve gözlem sonucunun olumlu olması gerekir.

Değerlendirme sonucu olumsuz ise, gözlemci başdenetçinin raporu dikkate alınarak gerekli faaliyet gerçekleştirilir.

Kategori B' den Kategori A' ya geçişte 2.2. a) maddesinde belirtilen eğitim şartları aranır.

Gerektiğinde başdenetçi ve denetçi adaylarıyla mülakat yapılır. Mülakat ve aday hakkındaki gözlemler ilgili mülakat formları kullanılarak kayıt altına alınır.

2.3 Teknik Uzmanlar

Teknik uzmanların sahip olması gereken nitelikler aşağıdadır.

- a) En az lise eğitiminin ötesi bir eğitim sahibi olmak (Laboratuvar, muayene alanındaki teknik uzmanların fen bilimleri, mühendislik bilimleri, teknik alanlarda tamamlanmış olması gerekmektedir) (uzmanlık alanında 10 yıllık tecrübesi olanlardan lise eğitiminin ötesi bir eğitim sahibi olmak şartı aranmayabilir),
- b) İngilizce bilmek tercih sebebidir.
- c) Sektörle ilgili ve yasal (düzenleyici) şartlar;
 - Yasalar ve yönetmelikler,
 - Sözleşmeler ve anlaşmalar,
 - Uluslararası antlaşmalar ve konvansiyonlar,
 - Uygunluk Değerlendirme Kuruluşunun tabi olduğu diğer şartlar hakkında bilgi sahibi olmak,

Yukarıda belirtilen genel şartlara ek olarak ilgili uygunluk değerlendirme programına/alanına özgü spesifik şartlar da aranır.

Not: Uzmanlık alanlarının verilmesi ile ilgili kurallar ve uzmanlık alanları için R10-11 Uzmanlık Alanları ve Kullanım Rehberine bakınız.

3 Başvuru

Denetçi veya teknik uzman olmak isteyen adaylar, TÜRKAK tarafından hazırlanmış olan F604- 001 “Denetçi/Teknik Uzman Ön Başvuru Formu”nu doldurarak TÜRKAK Genel Sekreterliğine başvurur.

TÜRK AKREDİTASYON KURUMU

4 Başvuru Bilgilerinin Güncellenmesi

Başvuru sahipleri, başvuruları ile ilgili bilgilerinin güncellenmesini TÜRKAK Kurumsal Hizmet Portalı vasıtası ile kendileri yapabilmektedirler. Başvuru sahibi güncellediği bilgilerin denetçi veya uzmanlık durumlarını etkileyebileceği kanaatinde iseler, güncelleştirdikleri başvurularının yeniden değerlendirilmesini yine Kurumsal Hizmet Portalı aracılığı ile talep edebilirler. Bu tür talepler yine ilgili Akreditasyon Başkanlıkları tarafından değerlendirilir.